

Phương pháp phát hiện sớm lợn bị bệnh qua quan sát

Trong chăn nuôi nói chung và nuôi lợn nói riêng, việc phát hiện bệnh của vật nuôi sớm sẽ thuận lợi hơn rất nhiều cho việc điều trị. Nhìn khi lợn bị bệnh sẽ có những biểu hiện sau: nằm im, mắt nhắm hay mở hi hí, đôi khi mắt có ghèn; thở mệt nhọc; nước tiểu vàng; mũi khô hoặc chảy nước mũi; hoạt động nặng nề, uể oải; bị táo bón hoặc tiêu chảy tanh hôi; ăn ít hoặc bỏ ăn, chỉ uống nước; thân nhiệt cao khoảng 40 - 42 độ C. Khi quan sát thấy những dấu hiệu bất thường của lợn mà chúng ta nhận ra như sau:

1. Triệu chứng bệnh ở lợn sơ sinh (1 - 7 ngày tuổi):

- Lợn con xù lông nằm chồng lên nhau, gầy yếu, mắt lờm, lòi xương (có thể do thiếu sữa), phân lỏng, dính bết trên mông, đuôi, đùi sau (tiêu chảy) ...

- Lợn bị liệt hai chân sau (do mẹ đè), cuống rốn lòi đầu, đầu cuống rốn khô màu đỏ nâu (viêm cuống rốn); run giật cơ, sùi bọt mép (có thể nhiễm trùng cuống rốn); sút móng chân, lột da, cụt đuôi, xuất huyết nội tạng (có thể bị mẹ dẫm đạp).

- Lở hai bên mép (do không cắt răng nanh, giành bú làm trầy mép).

- Lợn con nằm thở mệt nhọc, nhịp thở nhanh (60 - 120 nhịp/phút), chỉ thở bằng bụng (lợn bị sốt cao, có thể dẫn đến biến chứng sung phổi). Lợn sốt cao có thể bị động kinh, co giật rồi chết.

2. Triệu chứng bệnh của lợn con lợn mẹ:

- Lông xù, má hóp, mắt lờm sâu: Do bệnh còi xương, còi do thiếu dinh dưỡng, còi bệnh lý, bệnh mãn tính như tiêu chảy, viêm rốn mụn mủ, do tiêm thuốc, nhiễm trùng ...

- Vàng da, niêm mạc trắng bệch: Bị bệnh ở gan do giun đũa làm kết sỏi mật; viêm rốn truyền nhiễm vào gan gây viêm gan; bị mẹ đạp vỡ tụy tạng, dịch tụy thấm làm viêm hoại tử ống dẫn mật...

- Sung phổi cấp tính: Sốt, xù lông, thở nhanh bằng bụng, đi đứng nằm ngời không yên hoặc nằm trong góc chuồng, bỏ bú, biếng ăn. Khi sốt, lợn thường ngủ nằm sấp (lợn khoẻ thường nằm nghiêng), sợ nước, có thể kèm biến chứng tiêu chảy ...

3. Triệu chứng của lợn con cai sữa và lợn lứa đến 100 kg:

- Bỏ ăn (dấu hiệu báo lợn đang bị bệnh).

- Đuôi buông thõng, không uốn cong, ít phe phẩy (có thể lợn cai sữa bị tiêu chảy ở thể nặng, bị sốt cao).

- Há mồm thở: Lợn bị sốt cao hoặc say nắng, kèm lợn triệu trứng chảy nước dãi đặc, mắt đỏ, tiêm thuốc không biết đau ... Lợn cắn lợn lẫn nhau, bị mệt cũng há mồm thở - trường hợp này lợn không bị bệnh nhưng có dấu hiệu trầy sước trên da, nên quan sát để tìm đúng nguyên nhân.

- Đi đứng không vững, ngời và nằm khó khăn: Bị viêm khớp, viêm do đạp gai xương cá thể nhẹ. Nếu bị viêm khớp nặng lợn sẽ nằm liệt, gờ chân bị đau lên.

- Ho kéo dài: Có thể lợn bị bệnh ở phổi, khí quản, phế quản, thanh quản, yết hầu (lợn thường mệt mỗi sau khi ho). Nếu ho khúc khắc nhiều lần trong đêm, nhưng sau khi ho lợn không bị mệt, có thể là chúng đang bị ấu trùng giun đũa chui vào phổi...

- Sổ mũi xanh, hắt hơi: có thể là bị cảm cúm.

- Cấn đuôi và tai bị chảy máu: Lợn thiếu muối ăn (NaCl) trong khẩu phần hoặc thiếu một số vitamin, khoáng vi lượng (Fe, Cu, Mn, Mg ...).

- Xuất huyết dưới da: Lợn bị nổi mụn, mụn từ đỏ tươi chuyển sang đỏ bầm, thâm tím (có thể bị dịch tả, thương hàn ..., thường kèm lợn triệu chứng sốt, bỏ ăn ...).

- Lở da: Có thể do mất quân bình giữa lượng canxi và kẽm gây ra thiếu kẽm hoặc do ngoại ký sinh cắn, muỗi đốt, ruồi hút chất dịch xuất ra ở vết thương và bị phụ nhiễm vi nấm...

- Phân khô từng cục (bón): Có thể lợn bị sốt nhẹ hoặc do chuồng nóng, lợn ăn thiếu chất xơ trong khẩu phần, uống không đủ nước.

4. Triệu chứng bệnh của lợn nái:

- Bỏ ăn: Lợn nái chửa hay háu ăn, nếu bỏ ăn thì rất có thể chúng đã bị bệnh. Tuy nhiên, cũng còn tùy trường hợp, việc thay đổi khẩu phần ăn đột ngột có thể khiến chúng dị ứng, bỏ ăn nếu vậy chúng ta nên thay đổi dần dần thức ăn cũ bằng thức ăn mới (trộn hai loại rồi dần cho thức ăn mới nhiều hơn). Ngoài ra chúng ta cần phân biệt:

Nếu bỏ ăn do bệnh, lợn chỉ ngừng thức ăn rồi bỏ đi, dáng đi mệt nhọc, còn nếu do dị ứng thức ăn thì chúng sẽ ủi phá máng, kêu la đòi thức ăn khác ...

Ngoài ra lợn què hoặc lợn mới đẻ bị mệt không thể đến máng ăn được. Ở hai trường hợp này, nên cho nó uống nước đầy đủ rồi dứt nhét thức ăn để chúng mau lành bệnh hoặc hồi phục sức khỏe.

- Mất đồ: Kèm lợn thờ nhanh, chảy nước dãi, ngủ vùi ... thì lợn bị sốt cao nên điều trị ngay.

- Khô mũi và lưỡi: Có thể lợn bị sốt, khát nước, cần cho uống nước pha chút ít muối để quân bình sinh lý.

- Chảy máu cam: Có thể do viêm xoang lâu ngày bởi bệnh cúm kèm nhiễm độc trùng. Nên tiêm cho chúng vitamin C.

5. Triệu chứng bệnh của lợn đực giống:

- Lừ đừ, không hăng tìm nái, đi đứng mệt mỏi, không gây sự với đực giống khác ... là những dấu hiệu cho thấy lợn đang bệnh.

- Hai dịch hoàn không đều: Khả năng sinh dục sẽ bị giảm (cần kiểm tra lúc nó còn ở giai đoạn hậu bị để loại thải sớm).